

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Líbeznice, okres Praha - východ

Měšická 322, 250 65 Líbeznice

Identifikátor školy: 600 052 371

Termín konání komplexní inspekce: 12. - 15. listopad 2001

Čj.	031 294/01-2065
Signatura	kc5cv102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Líbeznice je plně organizovanou školou, v devatenácti třídách se vzdělává 316 žáků. Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu *Národní škola čj. 15 724/97-20*. Ve třech speciálních třídách s 34 žáky probíhá výuka dle schváleného vzdělávacího programu zvláštních škol čj. 22 980/97-22.

Ředitelka školy je ve funkci od roku 1989, poslední jmenování má na základě konkurzního řízení k 1. červnu 1996. Od 1. ledna 1993 je škola příspěvkovou organizací.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Výuka českého jazyka na prvním i druhém stupni probíhá v souladu s učebními dokumenty a je koordinována časově-tematickými plány učiva. Učební plán v 8. a 9. ročníku postrádá v českém jazyce přidělení jedné hodiny z povinné nadstavby, někteří žáci jsou tak vyučováni pouze v tříhodinové týdenní dotaci předmětu. V tematických plánech chybí návaznost postupných kroků v jednotlivých ročnících. Ze zápisů z loňských třídních knih vyplývá nevyváženost a roztržitost vzdělávání v jednotlivých složkách předmětu. Jejich zaznamenaný obsah dokládá přílišný liberalismus a nedostatečnou kontrolu v plánování - například v literární výchově v loňské VI. B byla prakticky po celý školní rok probírána témata Robinson Crusoe a Staré řecké báje a pověsti, výuce slohu bylo věnováno celkem pouze sedm a půl hodiny.

Bezprostřední příprava sledovaného vyučování byla kvalitnější na prvním stupni, příprava učitelek druhého stupně byla postavena na znalostních cílech a abstraktním pojetí vzdělávání. Z těchto důvodů chyběly ve vyučování ve všech případech názorné pomůcky (slovníky, pravidla, nástěnné tabule), nebyla použita žádná didaktická technika, ani počítače.

Prostorové podmínky kmenových učeben, v nichž výuka českého jazyka probíhala, byly esteticky a didakticky nepodnětné, všechny vyžadují vybavení didaktickou technikou, pomůckami, materiály. Letité vesměs zastaralé pomůcky jsou umístěny ve skříni ve sborovně. Systém kmenového přidělení učebnic žákům naráží na problém s flexibilitou obsahu výuky jednotlivých ročníků. Například žáci sedmého ročníku mají přiděleny učebnici i pracovní sešit, ovšem aktuálně probíraná témata byla obsažena v učebnici šestého ročníku, kterou neměli k dispozici. Výuka pak probíhala ústně s použitím křídly a tabule.

Český jazyk na prvním stupni vyučuje deset učitelek, z nichž čtyři nemají vzdělání k výuce na tomto stupni základní školy, na druhém stupni vyučovaly tři učitelky s předepsanou způsobilostí k výuce předmětu. Personální podmínky vyučování se na jeho kvalitě projevíly vlivem nezkušenosti dvou začínajících učitelek na druhém stupni.

Psychohygienické podmínky výuky byly pozitivně ovlivněny způsobem a organizací výuky ve dvou sledovaných hodinách na prvním stupni, v dalších hodinách byli žáci vyučováni v přetopených nevětraných učebnách se zbytečným zatemněním žaluziemi a umělým osvětlením. Byla zjištěna nevhodná antropometrická měřítka žákovského nábytku a chybné sezení leváků vpravo. Přímá relaxace - procvičení žáků k odstranění únavy a posílení pozornosti nebyla až na jednu výjimku (zpěv, dechová cvičení) zařazena.

Sledované hodiny byly hodnoceny na škále od velmi dobré po podprůměrné. Jejich nedostatkem byla zvláště volba metod práce, které nepodpořily tvořivé a aktivní učení žáků - jejich schopnost učit se, a nízká míra použití kooperativních forem vyučování. Některým zvoleným didaktickým postupům chyběla invence, nápad k vyšší účinnosti vyučování, anebo

převládala tendence předkládat žákům hotové poznatky. Obecně byl kladen důraz na znalostní nebo pojmovou - naukovou složku. Kvůli chybějícím pomůckám a učebnicím byly neefektivně diktovány mluvnické poučky a vzápětí byly pouze slovně procvičovány. Převládala nadbytečná komunikační dominance učitelů a jednoslovné nebo krátké odpovědi pasivně přijímajících žáků. Výuka postrádala další cíle jazykového vyučování učebního programu související s komunikativním pojetím výuky předmětu, integrovaným, činnostním a otevřeným vyučováním. Ojediněle byla využita aktualizace učiva, mezipředmětové vztahy, práce s chybou, náznaky párového učení a problémových nebo aplikačních otázek. Kvalitativně odlišná práce s žáky se specifickou vývojovou poruchou učení byla zjištěna v jednom případě. Menší část hodin nebo jejich některé části charakterizovalo vzdělávání s progresivními prvky vyučování - aktualizace učiva, mezipředmětové vztahy, práce s chybou, afektivní výuka, zohlednění žáků se specifickými poruchami učení a individuální pomoc. V jednotlivých hodinách zaznamenané pokusy o práci ve skupinách, párech nebo dramatizace nebyly dobře zvládnuty.

Způsob vyučování měl záporný vliv na vnitřní motivaci žáků, jež se projevovala v některých případech nesoustředěním, neklidem, nebo jejich pasivitou. V úvodu hodin byli motivováni výjimečně, nejčastěji jim byl oznámen obsah vyučování. Pozitivní motivaci v průběhu vyučování oceňováním práce a výkonu učitelky spontánně používaly. Dílčím nedostatkem bylo zjištěné demotivující hodnocení žáka v osmém ročníku, nevyrovnané hodnocení žáků v žákovských knížkách a podprůměrná informovanost rodičů o výsledcích vzdělávání malou četností známek. Většinou pozitivně byla zhodnocena práce žáků v závěru hodin.

Klima výuky ovlivnila komunikace vyučujících, převažovala otevřená pracovní atmosféra. V některých případech musely učitelky výrazně korigovat jednání žáků, vymezovat pravidla vzájemné komunikace a řešit kázeňské problémy. Rozvoj komunikativních dovedností v ústní i písemné podobě souvisel s didaktickými postupy uplatněnými ve výuce, v dialogích byla snaha tyto dovednosti rozvíjet. Nicméně většina učitelů měla tendenci mluvit za žáky, opakovat po nich výroky. Vzájemná interakce žáků, jejich převážně nekultivované jednání naznačovaly, že má škola v této oblasti značné rezervy. Ve většině tříd byla zjištěna nízká úroveň korekce psaného textu, který vyžaduje větší diferencovanou míru pozornosti.

Celkově je hodnocení výuky českého jazyka ovlivněno pozitivním hodnocením menší části hodin, nebo jejich oblastí, jež prokázaly znaky, nebo náznaky kvalitního vyučování. Negativně je ovlivněno nekonceptním plánováním vzdělání, převážně transmisivní didaktikou, projevující se např. nízkou úrovní činnostního pojetí výuky (samostatně se projevovat, provádět při vzdělávání vlastní činnosti), absencí vytváření dovednosti umět pracovat a spolupracovat v týmu. Zvolená didaktika je často v rozporu s filozofií vzdělávacího programu. V dlouhodobém plánování byla citelně slabá místa, příprava na jednotlivé hodiny byla průměrná. Materiální a psychohygienické podmínky měly spíše citelně slabá místa. V jednotlivých hodinách byly zaznamenány rozdíly, celkově měly organizace, metody a formy práce citelně slabá místa. V oblasti motivace a hodnocení byla zaznamenána rovnováha pozitiv a negativ, v komunikaci a interakci citelně slabá místa. Výuka českého jazyka byla celkově pouze vyhovující.

Matematika

Počet hodin matematiky v jednotlivých třídách odpovídá učebnímu plánu. V nadstavbové části však byly „doplňující“ předměty pojaty jako fakultativní nabídka z řady dalších a nemají je všichni žáci. Nadstavbovou část tvoří na prvním stupni předmět *zajímavá matematika*, na druhém stupni jsou to předměty *informatika*, *cvičení z matematiky* a *matematika v ekonomice a účetnictví*. Tematické plány nadstavbových předmětů nenavazují časově na látku probíranou v matematice, přestože spolu témata obsahově souvisí (např. algebraické učivo o výrazech je

v matematice probíráno v osmém ročníku v listopadu, v devátém ročníku v říjnu, obdobná náplň je probírána v předmětu cvičení z matematiky v lednu apod.). Úroveň tematických plánů matematiky je nevyrovnaná, některé z nich jsou pouze přepisem učebních osnov. Řazení tematických okruhů nezabezpečuje kontinuitu výuky (geometrického učiva). Návaznost učiva nebyla zajištěna ani mezi jednotlivými ročníky ve školních letech 2000/2001 a 2001/2002. Kontrolou zápisů v třídních knihách školního roku 2000/2001 bylo zjištěno ve třídě V. A nesystémové probírání učiva, které zvolený vzdělávací program doporučuje probírat ve vyšších třídách. V tomto školním roce bylo v sedmém ročníku v měsících říjen a listopad probíráno učivo zapsané v třídní knize šestého ročníku minulého školního roku (znaky dělitelnosti, společný násobek, dělitel). V důsledku dvojí změny učitele matematiky v devátém ročníku minulého školního roku došlo k nesplnění učebních osnov neprobráním předepsaných kapitol *užití podobnosti v praxi, objem a povrch válce a volné rovnoběžné promítání*. Příprava vyučovacích hodin byla odlišná v závislosti na jednotlivých vyučujících. Až na výjimky byla vždy promyšlena obsahová náplň, pečlivější příprava metodické stavby byla na prvním stupni. V jediném případě byla připravena a použita didaktická technika, počítače ve sledovaných hodinách nebyly využity.

Personální zajištění výuky je celkově velmi dobré. Z deseti tříd prvního stupně je matematika vyučována v sedmi případech učitelem s pedagogickou a odbornou způsobilostí, v jednom případě učitelkou s kvalifikací pro mateřskou školu, ve dvou případech učitelkami s pedagogickou a odbornou způsobilostí pro výuku humanitních předmětů na druhém stupni základní školy. Na druhém stupni v pěti z celkově šesti tříd vyučují učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí, v jedné třídě vyučuje pedagog s odborným zaměřením pro jiné předměty druhého stupně základní školy. Veškerá výuka byla ale vedena s odbornou erudicí, věcně správně. Vyučování probíhá v kmenových třídách, které nejsou většinou specificky vybaveny pro matematiku. Podnětnější prostředí vytvářejí učitelky na prvním stupni. Rovněž v úrovni psychohygienických podmínek byla kvalitnější výuka na prvním stupni (metodicky pestřejší, relaxační chvílky, prvky činnostního charakteru). Vybavení kabinetních sbírek je na standardní úrovni (pomůcky, didaktická technika), rezervy spočívaly ve využití názorných pomůcek a pomocného didaktického materiálu. Ve škole zařízená počítačová pracovna s průměrným softwarovým vybavením pro matematiku byla v minulém školním roce využívána sporadicky, ve sledovaných hodinách vůbec.

Největší rozdíly v kvalitě sledované výuky byly v organizaci, formách a metodách. Jen menší podíl hodin se vyznačoval činnostním učením, organizací navozující aktivní účast žáků na získávání nových poznatků a dovedností. Jen ojediněle byla před žáky postavena problémová situace s dostatečným prostorem pro její řešení. Poměrně malá úspěšnost v řešení netradičně zadávaných problémových úloh (v minulosti testování programu KALIBRO) svědčí o méně systematickém pěstování logické úvahy a širší funkční gramotnosti (porozumění grafickým sdělením, práci s textem, s informací apod.). Ve většině řešených slovních úloh chybělo názorné zobrazení, postup řešení byl spíše intuitivní. Většina výuky probíhala jako frontální práce celé třídy, kdy jeden žák či učitel pracuje u tabule, ostatní se řídí jeho tempem. Nejužívanějším způsobem bylo přímé vyučování. Chyběla většinou vnitřní diferenciací (v rychlosti, v náročnosti, v respektování různé úrovně kognitivních vstupních charakteristik apod.). Pouze ve dvou velmi dobrých hodinách byly zřetelné prvky induktivní výuky. Také podílem samostatné práce žáků byly jednotlivé vyučovací jednotky odlišné. Zvláště na druhém stupni převažovalo předávání hotových poznatků, postupů, definic a vzorců bez vyvozování, ověřování, alternativních postupů. Částečně je tento stav ovlivněn jen tříhodinovou týdenní dotací matematiky ve vyšších třídách (sedmých, osmých a deváté), a tudíž nedostatkem časového prostoru právě pro heuristické metody. Málo efektivní byly většinou zpětné vazby (pouze kontrola učitelem, sdělení správného výsledku jedním žákem apod.). Častěji byly

zařazovány soutěživé formy, jen málo kooperativní.

Začátek hodin byl charakteristický sdělením náplně výuky a motivací předmětem. Účinnější motivace vyplývající z žákovy sebehodnocení byla poměrně málo častá. V několika případech byly pro žáky povzbuzením zajímavé metody práce, herní prvky, využití názorných pomůcek (častější na prvním stupni). Hodnocení bylo průběžné, převažoval pozitivní přístup – pochvala, povzbuzení. Zaznamenán byl ale i z psychologického hlediska kontraproduktivní postup – navození atmosféry strachu a napětí. Hodnocení samostatné práce žáků (prověrky, krátké kontrolní práce) má převážně kritériální charakter. Četnost klasifikace v žakovských knížkách je v jednotlivých třídách různá, v některých případech byli zákonní zástupci informováni od začátku školního roku jedinou známkou. Systém záznamů nebyl jednotný ani uvnitř jedné třídy.

Až na výše popsanou výjimku byla učiteli ve třídách vytvářena pozitivní pracovní atmosféra. Verbální i neverbální komunikace učitele a žáka byla většinou kultivovaná. Žáci uznávali autoritu učitele. I do oblasti interakce a komunikace se promítly převažující transmisivní metody práce, slovní aktivity učitele převažovaly.

V plánování a přípravě byla zaznamenána citelně slabá místa. Podmínky výuky byly celkově průměrné. Přestože byly zaznamenány i hodiny velmi dobré, v organizaci, metodách a formách práce většinou převažovaly výrazné nedostatky. V motivaci a hodnocení a stejně tak v komunikaci a interakci byla negativa a pozitiva téměř v rovnováze. Celkově byla výuka matematiky pouze vyhovující.

Cizí jazyky – anglický, německý

Tříhodinová časová dotace výuky zařazená v základní části učebního plánu od čtvrtého ročníku je v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. Možnost zahájení jazykové výuky již od prvního ročníku vzhledem k jazykovým dovednostem učitelů prvního stupně škola nevyužívá. Z personálních důvodů též není využívána možnost dalšího rozvíjení jazyka v nadstavbové části učebního plánu rozšířením počtu jazykových hodin na prvním stupni. Pro žáky 1. až 3. ročníků škola nabízí placený jazykový kroužek anglického jazyka. Výuka jazyků na druhém stupni není podporována žádným volitelným nebo nepovinným předmětem, ani jazykovým kroužkem (rozpor s koncepcí školy). Závažným nedostatkem dlouhodobého plánování výuky jazyků je absence vzdělávacího programu Občanská škola (dokument není ve škole k dispozici), dle kterého je obecně plánovaná výuka cizích jazyků celého druhého stupně vzdělávacího programu Národní škola. Plánování výuky probíhá tedy pouze v souladu s učebnicemi, které však netvoří ucelenou řadu (německý jazyk – 4. a 5. ročník), neodpovídají potřebám vzdělávacího programu a moderního vyučování (anglický jazyk – např. 4. ročník vyučován dle učebnic pro základní školy s rozšířenou výukou jazyků) a jsou zastaralé. Učivo není aktualizováno v souladu se zvyklostmi anglicky nebo německy mluvících zemí, nejsou respektovány regionální zvláštnosti. Časově-tematické plány vyučujících mají v některých případech formální charakter, nekorespondují se zápisy v třídních knihách, část sledované výuky jim neodpovídala. Bezprostřední příprava na výuku postrádala pestřejší volbu metod a forem práce, důkladnější materiálně technickou přípravu a promyšlenější respektování psychohygieny výuky.

Výuku anglického jazyka zabezpečuje vyučující středoškolsky vzdělaný se základní jazykovou zkouškou a vyučující s aprobací pro první stupeň základních škol. Německý jazyk vyučují dvě učitelky s vysokoškolským vzděláním, obě bez jazykových zkoušek. V současné době se žádný z těchto vyučujících dále jazykově nevzdělává. Absence pedagogické nezpůsobivosti i přes velkou snahu těchto vyučujících částečně ovlivňovala kvalitu sledované výuky.

Jazykové vzdělávání probíhalo převážně v kmenových učebnách, které jsou pro tuto výuku zcela nepodnětné. Odborné učebny ve škole zřízeny nejsou. Materiální vybavení je minimální, chybí slovníky, odborná literatura, kvalitní řady učebnic a pracovních sešitů pro žáky. Jedné žákyni nebyla zapůjčena učebnice vůbec (škola nevlastní dostatečný počet, dohodnuté dočasné kopírování stránek naráží na omezenou využitelnost kopírky pro vyučující). Kabinet jazyků není zaveden, jedna skříň ve sborovně školy spravovaná vyučující, která v současné době jazyky nevyučuje, neposkytuje vyučujícím dostatečné zázemí pro moderní tvořivou výuku. Část didaktických materiálů si obstarávají vyučující sami. Mapy spolu s nástěnnými obrazy gramatických struktur uskladněné ve skříni sborovny nebyly v průběhu sledovaných hodin využity stejně jako magnetofonové nahrávky s texty rodilých mluvčích, videokazety nebo nejrůznější odborné a gramatické texty či počítačové programy.

Psychohygienické podmínky výuky měly převážně nízkou úroveň. Přímé relaxační chvílky zařazovány téměř nebyly (rozpór s požadavkem ministerstva školství při udělení výjimky ke krácení přestávek), jednotvárné tempo výuky s malým podílem tvořivé práce žáků (samostatná, kooperativní), absence aktivizujících prvků (např. soutěže, hry, dramatizace, mezipředmětové vztahy) a dlouhotrvající práce s učebním textem snižovaly efektivitu hodin a zájem žáků o výuku.

Organizace výuky je v některých jazykových skupinách velmi náročná vzhledem k jejich početnosti (např. skupina anglického jazyka v 7. ročníku – 26 žáků). Ve škole není dodržován *Pokyn MŠMT ČR k dělení tříd na skupiny žáků v základních školách čj.13610/95-22*. Sledované hodiny se téměř nelišily volbou metod a forem práce. Ve všech hodinách dominovali vyučující, převážně frontální výuka byla jen občas střídána samostatnou prací, jejíž smysluplnost, efektivita a následné vyhodnocování vykazovaly rezervy (problémový úkol bez podpory slovníků vyžadoval neustálé dotazy žáků k vyučujícímu, v průběhu samostatné práce změna na společnou s následkem poklesu pozornosti a bezmyšlenkovitým opisováním z tabule). Individuální pomoc ve prospěch žáků se specifickými poruchami učení či žáků pomalejších byla zaznamenána jen v některých hodinách. Diferenciace výuky ve prospěch bystřejších žáků, podpora jejich tvořivosti a zvědavosti neprobíhala, ačkoliv to situace výrazně vyžadovala. Žákům byly předkládány hotové informace, ve většině hodin chyběly slovníky, problémové otázky byly zadávány zřídka, vyučující na ně někdy z nedostatku trpělivosti odpovídali sami. Poslech rodilých mluvčích nebyl zařazován. Rozvíjet globální pohled žáků na svět úzce spojený s jazykovou výukou a ostatními předměty se vyučujícím téměř nedařilo.

V hodinách byli žáci průběžně pozitivně motivováni s větší či menší úspěšností. Časté kladné slovní hodnocení a povzbuzování je podněcovalo k soustředěnější práci. V hodinách nebyli vedeni k hodnocení a sebehodnocení. Ústní, bodové nebo hodnocení známkou nebylo vždy přiměřené jejich znalostem (velká míra tolerance), diferenciací hodnocení ve prospěch žáků se specifickými vývojovými poruchami byla přiměřená. Úvodní a závěrečné motivační hodnocení většině hodin chybělo.

Výuka v žádné z hodin neprobíhala důsledně v cizím jazyce. Komunikativní schopnosti žáků nebyly většinou efektivně podporovány a rozvíjeny. Vyučujícím se nedařilo navázat se žáky cizojazyčný dialog, odpovědi byly velmi strohé nebo v českém jazyce. Výjimkou byla výuka německého jazyka v 5. ročníku a anglického jazyka ve 4. ročníku. Způsob organizace výuky spolu se zvolenými metodami a formami práce podporovaly negativní projevy chování žáků (vyrušování, nezájem, nesoustředěnost). Vstřícné a tolerantní jednání některých vyučujících bylo částí žáků zneužíváno. Efektivita hodin byla četnými nadbytečnými dohady mezi vyučujícími a žáky snižována.

Ve všech sledovaných oblastech byla úroveň výuky bloku cizích jazyků hodnocena jako pouze vyhovující.

Vlastivěda, poznávání společnosti (integrované předměty dějepis a zeměpis)

Týdenní hodinová dotace odpovídala učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu. Kontinuitu výuky zabezpečují jednotliví učitelé zpracováním časově-tematických plánů. Tematické plány pro výuku vlastivědy měly jednotnou osnovu akceptující požadavky vzdělávacího programu. V plánech pro výuku dějepisu byla dodržena chronologizace a strukturalizace učiva. Z kontroly zápisů v třídních knihách za uplynulé čtyřleté období bylo sice doloženo splnění osnov zeměpisného učiva, avšak jeho integrace nebyla systematická. To bylo zaviněno absencí čtyřletého plánu a častým střídáním učitelů. Ve školním roce 2000/2001 byl zaznamenán výrazný nedostatek - v dostatečném rozsahu nebyla probrána závěrečná kapitola - *světové a české dějiny po skončení druhé světové války*. Na jednotlivé hodiny měli vyučující připravené namnožené pomocné materiály, encyklopedie, mapy a atlasy. Lepší návaznost byla v hodinách, v nichž se vyučovalo buď jenom dějepisné či zeměpisné učivo. Hodiny půlené byly poznamenány rychlým tempem, obavou, zda bude možné dosáhnout vytčeného cíle.

Personálně zabezpečují výuku vlastivědy zkušené a kvalifikované učitelky. Předmět poznávání společnosti zajišťují tři učitelky s vysokoškolským pedagogickým vzděláním, s odbornou způsobilostí jen pro dějepis. Na výuku má více vliv fakt, že jde o začínající učitelky sice s malými zkušenostmi, avšak se zodpovědným přístupem.

Materiální vybavení je základní, atlasy a mapy spíše staré, encyklopedie a informativní literatura byla inovována. V žádné ze sledovaných hodin nebyla využita didaktická technika.

Výuka probíhá v kmenových třídách, prostředí bylo spíše nepodnětné, někdy i neestetické. V některých hodinách byla porušena zásada přiměřenosti.

Organizace, metody a formy práce měly standardní klasický charakter, nejběžnějším způsobem aktivizace byl řízený rozhovor. Ve formách a metodách převládala verbálně i činnostně dominantní úloha učitele. Ve velmi dobrých hodinách žáci vyvozovali poznatky a hlavně v práci s mapou aplikovali vědomosti. V dílčích částech hodin byl zaznamenán činnostní styl výuky, většinou však převažovala zprostředkující forma výuky. Ve využívání dalších zdrojů informací a ve vytváření prostoru pro vlastní názor byly rezervy. Pozitivním jevem sledovaných hodin bylo zařazování samostatné práce, krátkých testů, častá zpětná vazba. Funkčně byly využívány mezipředmětové vztahy. Nedostatkem bylo nejasné či nepřesné zadávání úkolů.

V oblasti motivace a hodnocení a stejně tak v interakci a komunikaci byly ve sledovaných hodinách rozdíly dané osobností učitele a jeho důsledným přístupem. K motivaci byly v některých hodinách zadávány křížovky, sdělovány zajímavosti, na prvním stupni byly využívány osobní zkušenosti a zážitky žáků. Opravené prověrky a testy byly z větší části pozitivně hodnoceny. Vyučující se v oblasti kontroly zaměřovali na to, co žáci umějí, nevyhledávali to, co neznají. Také v závěru hodin učitelé chválili a někdy až nepřiměřeně oceňovali práci některých žáků.

Celková atmosféra hodin byla na prvním stupni klidná, na druhém stupni ze strany učitele vstřícná. Žáci nebyli stresováni. V některých sledovaných hodinách musela být řešena nekázeň, žáci nemají vytvořeny pracovní návyky. Výrazné nedostatky byly zaznamenány v mluvních projevech žáků. Nácvik a důsledné vyžadování správné formulace myšlenek měly citelně slabá místa.

Plánování a příprava vykazovaly citelně slabá místa, podmínky výuky byly celkově průměrné. V organizaci, metodách a formách práce byla pozitiva a negativa téměř v rovnováze. Také oblast motivace a hodnocení byla průměrná. V interakci a komunikaci

byla zaznamenána citelně slabá místa. Výuka vlastivědy a integrovaného předmětu poznávání společnosti měla celkově průměrnou úroveň.

Občanská a rodinná výchova

Výuka probíhala v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Pro rozvržení učební látky a řazení jednotlivých celků v časově-tematických plánech je problematická posloupnost a kontinuita mezi jednotlivými ročníky, poněvadž učivo není plánováno pro celý čtyřletý cyklus. Bezprostřední příprava hospitovaných hodin měla po stránce organizační i materiální většinou velmi dobrou úroveň.

Výuku zajišťují tři učitelky. Žádná z nich nemá odborné vzdělání k výuce předmětu. Ve škole jsou dvě učitelky s příslušným odborným vzděláváním, vyučují však jiné předměty. Personální podmínky výrazněji neovlivnily kvalitu vzdělávání.

Výuka probíhala v kmenových třídách, vybavení pomůckami, učebnicemi, estetická úprava a didaktická podnětnost tříd mají zásadní nedostatky. Zázemí k výuce předmětu není, žáci mají pouze pracovní sešit, k zajištění kreativnější výuky nejsou učebnice, učitelka má své vlastní, respektive byly použity doma připravené učební texty. Didaktická technika nebyla k dispozici nebo nebyla využita, stejně jako počítače.

Všechny hospitované hodiny měly stanoven vzdělávací cíl, velmi dobrou úroveň organizace i pracovní efektivity. Metodicky byla realizace hodin postavena na frontální práci s důrazem na aktivní spolupráci žáků s učitelkou, až po uplatnění prvků problémového vyučování. Pozitivními rysy byly přiměřená náročnost výuky s ohledem na převažující úroveň třídy a praktické pojetí učiva vhodným výběrem zadávaných cvičení. Učitelky ponechávaly žákům prostor pro uplatnění vlastních názorů a zkušeností, učily je přesně formulovat svoje výroky.

Vstupní motivace byla v některých hodinách kvalitně uplatňována sděleným obsahem vyučování s následnou zřejmou vnitřní motivací, žáci pak v průběhu vyučování byli motivováni pochvalou nebo oceněním výsledků práce. Hodnocení žáků při zkoušení bylo vlídné, v případě selhání jim byla nabídnuta možnost opravy. Zjištění z kontroly žakovských knížek v 9. ročníku naznačují kolizi v povinnosti školy informovat zákonné zástupce žáka o výsledcích vzdělávání (absence známek z některých předmětů včetně občanské a rodinné výchovy).

Hodiny převážně charakterizovaly otevřené vzájemné vztahy, vstřícný a přátelský způsob komunikace se žáky. Ve většině sledovaných hodin žáci respektovali dohodnutá pravidla chování, pouze v jednom případě někteří žáci svým nekulturním projevem rozměňovali kvalitní vyučování. Rozvoj komunikativních dovedností byl nesystematicky prováděn díky vyšší míře spontánní aktivity, byl navíc negativně ovlivněn celkovou úrovní žáků umět se souvisle a kultivovaně projevit.

Přes podprůměrné materiálně-technické zabezpečení vzdělávání v předmětu občanská a rodinná výchova a problémy, způsobenými nízkou mírou komunikačních a sociálních dovedností žáků, byla výuka předmětu velmi dobrá.

Tělesná výchova

Časová dotace předmětu koresponduje s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. Obsah výuky rozpracovaný do časově-tematických plánů je přizpůsoben podmínkám, které jsou pro výuku k dispozici (vyjma plánování skoku vysokého – chybí materiální zázemí). Příprava sledované výuky byla kvalitní vzhledem k prostoru, ve kterém byla realizována, menší část hodin měla rezervy v promyšlenější organizaci práce v souvislosti s frekvencí cviků a

efektivitou výuky. Cíle výuky odpovídaly věkovým i individuálním předpokladům žáků. Předmět je podporován nepovinným předmětem sportovní hry a placenými zájmovými útvary aerobik, fotbal a florbal.

Výuka byla vedena učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí nebo učiteli s dlouholetou praxí. Sledovaná výuka probíhala většinou v tělocvičně školy (standardně vybavená, prostorná), menší část v minitělocvičně (malý prostor - vybudováno z kotelny na tuhá paliva). V areálu školy bylo svépomocí vybudováno doskočiště a upraven prostor pro hody. Podmínky pro další atletické disciplíny zejména běžecké a míčové hry jsou ztíženy v důsledku terénních úprav prováděných při výstavbě cyklotrialového hřiště, jehož vznik negativně kontrastuje s neexistujícím atletickým areálem a kvalitním hřištěm pro míčové hry. Pro výuku tělesné výchovy je zřízeno fitness centrum v budově školy, které vzniklo v rámci schváleného projektu. V omezené míře je možno využívat nedaleký areál zdraví. Vybavení sportovním materiálem se pomalu zlepšuje (nové míče, florbal). Zázemí pro výuku předmětu vykazuje citelně slabá místa – chybí šatny, sociální zařízení, kabinet. Materiální zabezpečení sledované výuky bylo promyšlené, odpovídalo požadavkům vzhledem k cílům výuky.

Většina sledovaných hodin byla vedena erudovaně (včetně individuální výuky integrované žákyně), vyučující účelně zapojovali žáky do výuky (vedení rozcviček, příprava náradí), dbali na bezpečnost, užívali správnou terminologii, aktivně se účastnili výuky (praktické ukázky cviků, hra v poli), respektovali individuální schopnosti a dovednosti žáků. Soutěživé a herní prvky zvyšovaly aktivitu žáků a pozitivně ovlivňovaly psychohygienu výuky. Frekvence cvičebních a relaxačních aktivit byla vyvážená. Výuka byla ve většině hodin efektivní, přestože organizaci hodin ztěžuje krácení přestávek a velké množství žáků v tělocvičně (výuka paralelních nižších ročníků probíhá jednou v týdnu společně – tj. až s 41 žákem). Negativem menší části hodin byla absence kvalitního metodického nácviku prováděných cvičebních úkonů nebo her. Velké počty žáků v družstvech vedly k nízké frekvenci procvičování cviků.

V začátku, průběhu a na konci hodin byli žáci pozitivně motivováni, případné neúspěchy byly řešeny individuálním přístupem a povzbuzováním. V hodinách převládala radost z pohybu a spontánnost. Časté vkládání výchovných prvků, zhodnocení týmové práce i práce jednotlivců měly motivační charakter. Komunikace mezi vyučujícími a žáky založená na vstřícném postoji většiny vyučujících k žákům byla kvalitní, v některých hodinách (např. v 6. ročníku) však narušena nízkou sociokulturní schopností některých žákyň přijímat a respektovat nabízená pravidla komunikace.

Sledovaná výuka tělesné výchovy měla velmi dobrou úroveň, oblast materiálně-technického zabezpečení má citelně slabá místa.

Hudební a estetická výchova

Týdenní hodinová dotace odpovídá učebním dokumentům. Hudební výchova se vyučuje v prvním až sedmém ročníku. V osmém a devátém škola nepokračuje v programu samostatné hudební a výtvarné výchovy, využila možnosti dané vzdělávacím programem a vyučuje se v dvouhodinové týdenní dotaci estetická výchova. Učitelé zpracovali časově-tematické plány, jejich kontrolu si ponechala ve své kompetenci ředitelka školy. Pro osmý a devátý ročník byl zpracován pro letošní školní rok jeden tematický plán pro estetickou výchovu. V rozporu se vzdělávacím programem není zaměřen na upevnění a rozvoj estetického prožitku a hudební tvorby. Prioritní osnovu tematického plánu tvoří chronologické seřazení historických uměleckých slohů. Příprava na jednotlivé hodiny nebyla kromě jedné výjimky promyšlená. Pouze v suplované hodině byla využita audiovizuální technika.

Výuka hudební výchovy je zajištěna kvalifikovanými pracovníky, estetickou výchovu

zabezpečuje učitelka s vysokoškolským pedagogickým vzděláním s odborností pro výtvarnou výchovu. Tento fakt výrazně ovlivnil plánování předmětu estetická výchova. Podstatně větší prostor je věnován výtvarné výchově. Materiální zabezpečení je průměrné. Pouze v jedné ze sledovaných hodin byly využity Orffovy nástroje, v estetické výchově funkčně publikace Dějiny umění. Psychohygienické zásady nebyly sice výrazně porušovány, avšak části hodin byly jednotvárné až nudné. V hodinách hudební výchovy nebyla zařazena dechová cvičení, byly rezervy v rozezpívání a postupném zatěžování hlasového fondu.

V jediné hodině hudební výchovy převažoval činnostní styl výuky. Byla zařazena rytmická a intonační cvičení, probíhal nácvik, děti užívaly Orffovy nástroje a aplikovaly získané vědomosti. V průměrných a pouze vyhovujících hodinách převažovala jednotvárnost (třetinu hodiny kreslí noty), pasivita (poslech ukázky bez zadání úkolu či s jediným záměrem - uhodnout populárního zpěváka), verbální projev učitele. Také v hodinách estetické výchovy převažovala činnostně dominantní role učitele. Při opakování učiva však projeví žáci dobré znalosti. Ze zápisů v třídních knihách vyplynulo, že vyučující zařazuje videoukázky. V sledovaných hodinách byla využívána informační odborná literatura.

Ve všech sledovaných hodinách učitelé motivovali žáky, povzbuzovali je, chválili i klasifikovali převážně pěknými známkami. Ve většině tříd však žáci nemají utvrzeny pracovní i kázeňské návyky, proto byla účinnost motivace k činnostem spíše malá.

Interakce a komunikace závisela na osobnostních vlastnostech učitele. V některých případech vedla jednotvárnost výuky až k nekázi žáků, v jiných hodinách zase styl výuky podporoval negativní projevy žáků. Také v rozhodnosti a přístupu učitelů k chování žáků byly zaznamenány rozdíly. Pouze v menší části sledovaných hodin žáci spolupracovali, byli vstřícní, byl zřejmý pozitivní vztah k předmětu.

Sledované hodiny hudební a estetické výchovy byly rozdílné. Hodnocení se pohybovalo ve škále velmi dobrých, průměrných a podprůměrných hodin. Nejslabšími oblastmi bylo plánování a příprava a organizace, metody a formy práce a komunikace a interakce. Celkově byla kvalita vzdělávání hodnocena jako pouze vyhovující.

Speciální třídy (blok předmětů - český jazyk, matematika, přírodopis, pracovní vyučování a hudební výchova)

Učební plán je ve třech speciálních třídách dodržován, časová dotace sledovaných předmětů odpovídá, členění učiva v jednotlivých ročnících je v souladu s osnovami. Výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání, učitelky respektují složení tříd, vycházejí z možností žáků vzhledem k jejich znevýhodnění. Dlouhodobé plánování není vždy v souladu se zásadou soustavnosti a propojení teorie s praxí. Na výuku se vyučující připravují vypracováním konkrétních tematických měsíčních plánů, bezprostřední příprava na hodiny během inspekční činnosti postrádala ve značné míře návaznost na nově zvládnuté učivo.

Ve třídách vyučují tři učitelky, dvě splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jedna nemá požadované vzdělání. Třídy, umístěné v přilehlé školní budově, vyhovují svým uspořádáním. Prostředí učeben však nepůsobí příliš podnětně, školní prostory nebyly již delší dobu vymalovány, nábytek, vybavení i podlahové krytiny jsou značně opotřebované. Pomůcky, učebnice a další didaktický materiál pro výuku byly zajištěny v dostatečné míře, během inspekční činnosti však nebylo zaznamenáno ve většině případů jejich využívání. Pro řečovou a společenskou výchovu škola nedisponuje speciálními pomůckami v potřebném rozsahu. Vybavení specializovaných učeben bylo na standardní úrovni. Žáci speciálních tříd využívají pouze v menší míře informační centrum.

V první speciální třídě byly jen s velkými obtížemi strukturovány hodiny a plněny výukové cíle vzhledem k různorodé věkové skladbě žáků (2., 3., 4. a 5. ročník), ale i specifických potřeb jednotlivců, vyplývajících z jejich postižení a osobnostních předpokladů. V ostatních dvou speciálních třídách odpovídala struktura hodin věku žáků a výukovým cílům. Vyučující dávali žákům jasné pokyny, většinou přiměřené jejich věku a možnostem. Během inspekční činnosti nebylo zaznamenáno užívání rozmanitějších vyučovacích metod, didaktické a výpočetní techniky a využití názorných a didaktických pomůcek. Jen sporadicky zařazovali vyučující další zdroje informací. Byla opomíjena relaxace, v některých hodinách docházelo k prostojům. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Byla uplatňována vstupní i průběžná motivace, učitelky využívaly mezipředmětové vztahy, průběžně vyhodnocovaly výsledky učení. Zkoušení učiva bylo objektivní, učitelkami zdůvodněné. V závěru hodin bylo opomíjeno celkové hodnocení výkonu žáka, učitelky hodnotily pouze zvládnutí učiva a kázeň. I přes některé dílčí nedostatky byla celková atmosféra při vyučování aktivní, přátelská, děti projevovaly k učitelkám plnou důvěru. Vyučující připouštěli různost názorů, taktně vedou žáky k pochopení a dodržování dohodnutých pravidel, je respektována osobnost žáků. Méně jsou rozvíjeny komunikativní dovednosti a schopnosti žáků, v některých případech nejsou učitelkami zvládnuty projevy nežádoucího chování dětí. Až na výjimky žáci projevují pozitivní vztah k výuce.

Celkově měl průběh vzdělávání ve speciálních třídách průměrnou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Celkově měla kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech pouze vyhovující úroveň.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepční záměry a priority rozvoje školy jsou stanoveny pro období let 2001-2005. Dlouhodobé cíle jsou formulovány obecně („budeme usilovat..., vyhlásíme..., prohloubíme spolupráci s... apod.), nejsou specifikovány časovým vymezením a personálním zajištěním odpovědnosti za plnění. Analýza koncepčních záměrů z předchozího období vyhodnocuje plnění, či splnění některých předešlých úkolů, informuje o zpracování jedenácti pokynů ředitelky školy, dále nesourodě o opatřeních v oblastech kouření, vandalismu, agresivity žáků, vedení povinné dokumentace atd. Konstatování ohledně některých podstatných oblastí (např. kontroly) jsou obecná. Na ně navazuje upozornění o vyvozování důsledků, aniž byly jakkoli naznačeny úkoly a postupy ke zlepšení stavu. Informace, že se estetický vzhled školy lepší, je zavádějící. Hodnocení některých významných strategických cílů zejména v oblasti kvality podmínek, procesu a výsledků vzdělávání chybí.

Roční plán práce obsahuje analýzu (SWOT) současného stavu. Kromě toho, že ředitelka školy zařazuje do hodnocení i činnost odborů, které jsou zcela mimo její kompetenci, jde o materiál, obsahující hodnotné úkoly ke zlepšení kvality vzdělávání, řízení a podmínek. Některé úkoly se opakují - např. pokračovat ve vytváření materiálních podmínek kvalitního a esteticky příjemného prostředí školy. Zjištění České školní inspekce (nejen v tomto případě) nepotvrzují průběžné plnění stanovených cílů. Operativní měsíční plánování je standardním harmonogramem akcí a událostí s příslušným personálním určením.

Další předložené plány (kontrolní činnosti určených pracovníků, hospitací ředitelky

a zástupkyně, výchovného poradce, uvádějící učitelky a další) svědčí o snaze ředitelky školy postihnout zvláště po formální stránce co nejvíce oblastí práce školy.

Výrazné problémy byly zjištěny v plánování výuky. Ta probíhá podle vzdělávacího programu *Národní škola čj. 15 724/97-20*. Nezpracovaný časový a tematický program vzdělávání pro celé cykly vede k neplnění učebních osnov v matematice a odráží se v roztržitosti výuky i problematické časové dotaci jednotlivých složek vyučování předmětu český jazyk a poznávání společnosti. Ředitelkou schválené časově-tematické plány učiva pro letošní školní rok vesměs nezabezpečují kontinuitu vzdělávání, neumožňují kontrolu plnění programu školy, v případě předmětu estetická výchova je plán postaven mimo rámec cílů a obsahu vzdělávacího programu. Výuka českého jazyka a matematiky je v 7. respektive v 8. a 9. ročníku v rozporu s učebním plánem realizovaného programu. Část žáků si ne zvolila některý z předmětů z oboru matematiky a českého jazyka v rámci nadstavbové povinné části. Proto jsou někteří žáci vzdělávání v uvedených předmětech a ročnících pouze tři hodiny týdně. Česká školní inspekce zjistila formální přístup ke zvolenému vzdělávacímu programu, průběh a výsledky vzdělávání byly často v rozporu s jeho filozofií. Nabídka volitelných i dvou nepovinných předmětů je snížena výše uvedenými nedostatky zjištěnými v základní části vzdělávání. Škola nabízí jeden zájmový kroužek (dramatický) vedený v intencích vyhlášky o základní škole.

Plánování kvalitativně odlišné práce s integrovanými žáky se specifickými vývojovými poruchami nebylo v průběhu výuky až na výjimky prakticky uplatňováno.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování vzhledem k podmínkám školy má podprůměrnou úroveň. Formální zpracování předložených materiálů týkajících se plánování je na dobré úrovni, avšak neodpovídá faktické úrovni této oblasti. Vedení školy nezvládá plánování výchovně vzdělávacího procesu, jeho koordinaci a kontrolu.

Organizování

Kompetence a povinnosti pracovníků školy jsou stanoveny v Organizačním řádu školy, výjimkou je nejmenování funkce vedoucí vychovatelky. Organizační zajištění chodu školy je písemně zaznamenáno v řadě dokumentů vydaných ředitelkou školy. Některé z nich však mají spíše formální charakter (rodičovské desatero), popřípadě obsah nekoresponduje s inspekčními zjištěními (pedagogické desatero, koncepce školy). Část dokumentů obsahuje řadu nepřesných a zavádějících informací (předložený rozvrh hodin, organizace vyučovacího dne).

Na základě prodloužení platnosti výjimky z organizace vyučování čj. 24 026/2000-22 z důvodů nedostatečné dopravní obslužnosti jsou kráceny přestávky po 2., 4., 6., 7. a 8. vyučovací hodině. Přestávka po první vyučovací hodině trvá 15 minut a po třetí hodině 25 minut. Při zachování časového rozvržení přestávek v souladu s ustanovením vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, by se však zlepšily psychohygienické podmínky výuky (např. příprava žáků i učitelů na hodiny tělesné a pracovní výchovy, přesuny jazykových skupin).

Pravidelné pedagogické rady jsou doplňovány poradami vedení, pracovními poradami a jednáním pracovních týmů, které od letošního školního roku nahrazují doposud formálně fungující metodické orgány (vyjádření ředitelky školy a pedagogických pracovníků).

Nově vzniklé čtyři pracovní týmy byly sestaveny na základě osobnostních sympatií pedagogů s cílem tvořivě spolupracovat na úkolech zadávaných vedením školy (vytvářet společnou vizi a hlavní cíle školy). Tříměsíční fungování naznačuje např. pozitivní podíl týmů na přípravě projektů a předkládání podnětných návrhů zlepšujících organizaci školy (informační systém). Nedostatkem takto sestavených týmů je však absence oborové spolupráce jednoho či skupiny blízkých předmětů, a s tím související koordinace časových a tematických plánů těchto předmětů, zkvalitňování jejich materiálně-technického vybavení a poskytování zpětné vazby

vedení školy. Zápisy z pracovních porad obsahují důležité informace o chodu školy (projednání řádu školy a výroční zprávy, plán práce pro školní rok, úkoly pro pracovní týmy, projekty, akademie), avšak dle dodatku k režimu školy (povinnosti učitelů) ze dne 3. 9. 2001 jsou tyto porady nepovinné (povinností je zjistit si informace ve vlastním zájmu).

Řád školy je tvořen souborem postupně doplňovaných dokumentů (od roku 1993 –2001). Části 1 – 7 obsahují ustanovení daná příslušnou právní normou, ale ve velmi nepřehledné podobě. Ve třídách ani na chodbách školy není vyvěšena kompletní podoba tohoto dokumentu (jen žákovské nebo pedagogické desatero). Rovněž zápisy v některých třídních knihách nesvědčí o plném seznámení žáků s jeho celým zněním. V řádu školy není přesně zapracováno ustanovení pokynu MŠMT ČR čj. 16 227/96-22 k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních. Naopak některé formulace jsou nadbytečné a zcela odporují filozofii vzdělávacího programu (pravidla pro pedagogický sbor č. 3). Řády jednotlivých odborných pracoven jsou zpracovány a zveřejněny.

Školou předložené projekty (*Informační centrum školy – 1997, Zdravý životní styl – 1999, Týden zdraví 22. – 26. 10. 2001*) jsou částečně vyhodnocovány. Myšlenky projektů jsou však zastíňovány jejich nekvalitním každodenním fungováním (stav sociálních zařízení ve škole, dohady o uspokojování základních potřeb v době výuky – pitný režim, nízká úroveň psychohygienických podmínek sledované výuky, nízká míra využití počítačové učebny a informačního centra, nefunkční skener, omezený přístup k internetu, kopírovacímu zařízení a moderní pedagogické literatuře).

Fungující *Královská rada* je žáky, učiteli i vedením školy pozitivně vnímána jako zdroj podnětů a diskusí ke zlepšování práce školy.

Ve vedení povinné dokumentace byly zaznamenány rezervy: např. neúplné, nekonkrétní nebo chybějící zápisy v třídních knihách. V rozhodnutí ředitelky školy o uvolnění žáka z vyučovacího předmětu chybí určení způsobu zaměstnání žáka v době vyučování předmětu včetně administrativních náležitostí.

Kvalita informačního systému školy je snižována nízkým nebo nulovým podílem známek z některých předmětů v žákovských knížkách, nekoordinovanými (po předmětech, za sebou) a nekonkrétními zápisy (opakování, test). Diskutovaný návrh o ustanovení rady školy nebo rodičovského sdružení zůstává prozatím neakceptován. Možnost vyjádřit se k práci školy prostřednictvím dotazníků České školní inspekce rodiče ve velké míře nevyužili.

Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000 je zpracována v souladu s příslušným právním předpisem, kvalitní autoevaluační funkci sloužící pozitivnímu vývoji školy zatím neplní.

V kvalitě a funkčnosti organizačního uspořádání školy byla zjištěna pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

Vedení a motivování pracovníků

Ve vedení a motivování pracovníků převládá ze strany ředitelky i její zástupkyně liberálně - příkazový styl. Obě upřednostňují osobní neformální jednání. Na celkové koncepci školy, která vychází ze vzdělávacího programu *Obecná škola*, následně *Národní škola*, se podílela největší měrou ředitelka. Koncepční záměry ředitelka školy spolupracovníkům předkládá, snaží se pro ně být svým iniciativním přístupem příkladem, avšak při projednávání dohodnutých závěrů je málo rozhodná. V současné době není zvolený vzdělávací program zabezpečen zkušenými pedagogickými pracovníky. V loňském školním roce nastoupilo pět absolventů, z nich zůstali letos dva, přibýly dvě nové absolventky, nastoupilo ještě dalších pět nových pracovníků.

Vedení začínajících a nezkušených učitelů je nesporně náročné, ale nebylo zvládnuto. Všichni tito pracovníci se vzhledem k sledované výuce představili jako perspektivní učitelé, zatím si však neporadili s integrací předmětů, s koncepcí výuky cizích jazyků (osnovy, učebnice, základní záměry), s využíváním didaktické techniky, ani se zaváděním počítačů do výuky či s výběrem moderních metod a forem práce. Úloha a působení určených uvádějících učitelů nebyla účinná a významná. V tomto směru má vedení a motivování pracovníků citelně slabá místa.

Práci metodického sdružení a předmětových komisí vyhodnotila ředitelka školy jako málo efektivní a spíše formální, proto se pokusila ji v letošním školním roce nahradit tím, že vytvořila čtyři pracovní týmy. Dalším poradním orgánem ředitelky školy je širší vedení - zástupkyně, výchovná poradkyně, hospodářka, zástupce odborů. Četná jednání školních inspektorů se zástupkyní ředitelky však naznačila, že zástupkyně není dostatečně informována ve většině oblastí chodu školy.

Kritéria pro osobní ohodnocení a mimořádné odměny ředitelka školy určila, všichni pracovníci školy s nimi byli prokazatelně seznámeni. Stanovená kritéria jsou velmi obecná, jsou v nich obsaženy také povinnosti dané *Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení*. Nadstandardnímu odměňování většiny pracovníků školy neodpovídají průběh a výsledky výchovně-vzdělávacího procesu zaznamenané ve sledovaných hodinách, kvalita řídicí práce zástupkyně ředitelky školy, ani podmínky výuky i provozu školy (např. neestetické prostředí tříd, nedostatečné vybavení kabinetů, nevyhovující sociální zařízení aj.).

Přímé vedení jednotlivých učitelů uplatňuje ředitelka formou pohospitačních rozborů a konstruktivních rozhovorů. Ze společně uskutečněných hospitací a rozborů vyplynulo, že ředitelka nevytkla a nepojmenovala některé didaktické nedostatky, upřednostnila pozitivní přístup, zvolila formu metodických rad. Vzhledem k nápravě pojmenovaných nedostatků (např. opakované závady ve vedení povinné dokumentace) byla opatření ředitelky málo účinná. Zástupkyně ředitelky, která působí ve funkci druhým rokem, má zatím v metodickém hodnocení sledovaných hodin i v celkové kontrole pracovníků značné rezervy.

Další vzdělávání učitelů bylo nesystematické a také vzhledem k častému obměňování pedagogického sboru neefektivní. V letošním školním roce ředitelka operativně rozhodla a zvolila odlišnou formu dalšího vzdělávání - pozvala lektory do školy. Vybrala dva semináře pro všechny učitele školy (*Čeština - žádná nuda, O komunikaci*). Vedle toho učitelé využívali nabídky jednotlivých seminářů PC Praha. Dálkově studují dvě učitelky - výchovná poradkyně a vychovatelka školní družiny. Podmínky pro další vzdělávání a iniciativu pracovníků nejsou zcela využívány, v některých oblastech je potřebné je zlepšit (např. odborná pedagogická literatura). V převážné většině jsou však učitelé vedením školy finančně stimulováni za běžné a naprosto samozřejmé školní povinnosti. Efektivita využití jejich iniciativního potenciálu je tak nízká. Kromě ředitelky školy většina učitelů nevyužívá odbornou počítačovou pracovní. Motivace ze strany vedení školy byla i v tomto směru málo účinná. Ve škole se zatím neprovádělo sebehodnocení.

Rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou pouze vyhovující.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní systém realizovaný vedením školy pokrývá celou organizační strukturu, je plánovitý a obsahuje soustavu zpětných vazeb. Výrazná je poradenská činnost ředitelky školy. Některé kompetence byly účelně přeneseny na další odborné pracovníky (ekonomický úsek, provozní zaměstnanci, školní jídelna...). Kontrolní činnost je plánována v čase i obsahu, jenom v menší

míře jsou stanovené priority inovovány. Formální kontrola tematických plánů pro jednotlivé předměty v souvislosti s personální nestabilitou a velkým množstvím začínajících učitelů byla kritickým nedostatkem.

Hodnocení kvality vzdělávání a výchovy pokrývá hospitační činnost ředitelky školy a zástupkyně ředitelky. Plán hospitací pro jednotlivé školní roky má stanoveny priority a poměrně podrobný výčet sledovaných hodin. V důsledku operativních změn však bývá velmi často měněn, např. ve školním roce 2000/2001 byl ve složení hospitací splněn pouze z 10 %, také v časovém rozvržení byly nedostatky. Počet vstupů byl dostatečný, některé oblasti a předměty však byly sledovány málo či vůbec.

V práci školy jako instituce proběhlo ve školním roce 2000/2001 a necelém roce 2001/2002 několik kontrol různých orgánů: kontrola hospodaření provedená zřizovatelem, kontrola BOZP odborovým orgánem, kontrola daňového úřadu, inspektorátu bezpečnosti práce pro Středočeský kraj a kontrola ŠÚ Praha-východ k ochraně, bezpečnosti a obraně. Nebyly zjištěny závažnější nedostatky, většina dílčích závad byla v době inspekce odstraněna. Možnost osušení rukou na hygienických zařízeních zůstala neodstraněným nedostatkem. Pravidelně byly prováděny předepsané revize zařízení (elektrospotřebičů, tělocvičného náradí...).

Pečlivá je evidence kontrolní činnosti, četné jsou zpětné vazby (individuální rozbor, písemné závěry z kontrolní činnosti, dokladované projednávání na pedagogických radách a provozních poradách). Značné rezervy byly v účinnosti nápravných zásahů, některé závady se průběžně opakují i po projednání - např. nedostatky v povinné dokumentaci, stav vybavení a podnětnost prostředí ve třídách, nerespektování vnitřních pravidel klasifikace. V úrovni analytické činnosti byla rovněž slabá místa, ve škole jsou zadávány až na jednu výjimku pouze vlastní prověrky, sestavované učiteli. Velmi špatné výsledky zjištěné v minulosti projektem KALIBRO neiniciovaly k systematické práci a k využívání vnějších evaluačních nástrojů. Přijatá opatření byla v tomto směru málo účinná.

Kontrolní systém je zaveden, je plánovitý a pokrývá celou organizační strukturu. Nedostatky spočívají v účinnosti zpětných vazeb, chybějí objektivizující vnější evaluační nástroje. Celkově mají kontrolní mechanismy průměrnou úroveň.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Celkově byly systémové a organizační podmínky vzdělávání hodnoceny jako pouze vyhovující.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

Škola má od 22. 6. 1995 vydány živnostenské listy na tyto činnosti :

- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, včetně potravin,
- vzdělávací činnost-zájmové kurzy, mimo kurzů jazykových,
- poskytování ubytování v kempu.

Dle zřizovací listiny mají být tyto činnosti provozovány v rámci vedlejší hospodářské činnosti

(dále jen VHČ).

Z účetní evidence vedené od r. 1998 do r. 2000 vyplývá, že není vedlejší hospodářská činnost vedena odděleně od hlavní činnosti. V kontrolovaných výkazech zisku a ztráty zpracovaných za r. 1998 a 1999 není o hospodářské činnosti uveden žádný údaj. Za rok 2000 je ve VHČ vykázána ztráta ve výši 61.740,- Kč. Ve výkaze zisku a ztráty jsou uvedeny pouze náklady. Dle vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu, musí být výdaje na tuto činnost v plné výši pokryté příjmy z ní, to znamená, že VHČ nemůže být ztrátová. Hospodářský výsledek vykázaný v hlavní činnosti a ztráta z VHČ za rok 2000 nesouhlasí s údajem vykázaným v rozvaze rozpočtových a příspěvkových organizací.

Vykázaný hospodářský výsledek v hlavní činnosti	218.170,- Kč
Vykázaný hospodářský výsledek ve VHČ	- 61.740,- Kč
Hospodářský výsledek za školu by měl činit	156.430,- Kč
V rozvaze je vykázán hospodářský výsledek	211.470,- Kč
Rozdíl	55.040,- Kč

Účetnictví bylo vedeno neprůkazným způsobem, kontrolní pracovníci ČŠI nemohli provést objektivní kontrolu. Při kontrole účetních dokladů za r. 2000 bylo zjištěno, že v účetnictví jsou zakládány pouze kopie příjmových a výdajových pokladních dokladů (např. výdajový pokladní doklad č. 6, 7, 8 a 9 z prosince r. 2000). Účetní doklady nemají všechny náležitosti, např. na dokladu č. 7/12 chybí podpis pokladníka a toho, kdo účetní operaci schválil.

Tím, že účetnictví není vedeno odděleně, tzn. že v účetní evidenci není rozlišeno jaké výnosy a náklady patří do hlavní a jaké do VHČ, musí ČŠI konstatovat, že **čerpání NIV bylo neefektivní.**

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Škola vede pro každého zaměstnance samostatné desky, v nichž má založeny všechny potřebné doklady (o vzdělání, osobní dotazník). Zápočet délky praxe je uložen v počítači u mzdové účetní a na požádání byl vyhotoven. Kontrolou mzdových dokladů za rok 2000 a namátkově za r. 1999 bylo zjištěno, že si paní ředitelka v prosinci r. 1999 sama navrhla a vyplatila odměnu ve výši 12.000,- Kč. Odměnu schválil starosta obce, ačkoliv nebyla z prostředků obce vyplacena. Za rok 2000 si paní ředitelka ve třech částkách navrhla a vyplatila odměny v celkové výši 27.000,- Kč, z toho částku 18.000,- Kč rovněž schválil starosta obce.

Tím, že si paní ředitelka sama navrhovala a vyplácela odměny, musí ČŠI konstatovat, že **mzdové prostředky byly čerpány neefektivně**, neboť vedoucímu zaměstnanci, který je statutárním orgánem zaměstnavatele, stanoví odměny orgán, který ho do funkce jmenoval.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

ONIV byly čerpány efektivně a v souladu se státním rozpočtem.

Kontrola tvorby a čerpání Fondu kulturních a sociálních potřeb v ZŠ Líbeznice v roce 2000

Jako podklady k provádění kontrole byly předloženy tyto vnitroorganizační směrnice:

- Zásady pro tvorbu, používání a hospodaření s prostředky FKSP (s datem 8. ledna 1996).
- Kolektivní smlouva na rok 1999, vydaná v Líbeznicích 4. ledna 1999, prodloužená písemným dodatkem do 31. prosince 2001.

- Rozpočet FKSP pro kalendářní rok 2000 ze dne 26. ledna 2000.
- Vyúčtování FKSP za rok 2000 ze dne 10. ledna 2001.

Ad 1) Zásady pro tvorbu, používání a hospodaření s prostředky FKSP byly vypracovány s datem 8. ledna 1996. V závěrečné části těchto zásad je konstatováno, že byly projednány a schváleny na pracovní poradě, avšak není uvedeno datum této porady, dále na dokumentu chybí razítko a podpis zástupců odborové organizace školy.

V zásadách není uvedeno, zda platí i pro další roky (1997, 1998, 1999, 2000, 2001).

Ad 2) Předložená kolektivní smlouva byla zpracována dne 4. 1. 1999 pro rok 1999, písemným dodatkem je její platnost prodloužena do 31. 12. 2001. V textu této smlouvy (odst. 2.2) není pro rok 1999, 2000 a 2001 doplněno jméno voleného nebo jmenovaného zástupce odborové organizace, který je oprávněn na základě stanov ČMOS jednat se zaměstnavatelem.

Nedílnou součástí této kolektivní smlouvy má být podle bodu 5.2:

- rozpočet FKSP,
- zásady pro přidělování osobních příplatků a mimořádných odměn.

Rozpočet FKSP pro rok 2000 byl ke kontrole předložen. Zásady pro přidělování osobních příplatků a mimořádných odměn předloženy nebyly.

Ad 3) K návrhu rozpočtu FKSP pro rok 2000 není připojeno potvrzení o jeho projednání odborovou organizací školy. Na samotném návrhu rozpočtu je pouze razítko ZŠ Líbeznice a podpis ředitelky školy.

Jako podklad pro přehled čerpání prostředků z FKSP byl ke kontrole předložen materiál „Vyúčtování FKSP za rok 2000“ vypracovaný dne 10. 1. 2001, podepsaný účetní ZŠ a opatřený razítkem školy. Razítko a podpis zástupce odborové organizace na tomto dokumentu chybí, rovněž zde chybí podpis statutárního zástupce školy.

V oblasti účetnictví, která sleduje čerpání z FKSP, byly zjištěny závažné nedostatky:

- Všechny namátkově kontrolované účetní doklady vztahující se k FKSP jsou pouze kopie originálních písemností.
- Faktury za nákup materiálu a nábytku nejsou doloženy objednávkami, pouze dodacími listy. Pokud se obec podílela na úhradě těchto faktur, chybí zde odkaz o uložení originálu faktury a objednávky, příp. podrobnější členění způsobu její úhrady.
- Faktury za dopravu autobusem na zájezdy do zahraničí nejsou doloženy seznamem účastníků, příp. jejich počtem. Na faktuře je uvedena pouze účtovaná celková částka bez podrobnějšího rozpisu. Jmenný seznam osob chybí i u faktur za ubytování na zahraničních zájezdech, jejichž výše se pohybuje ve stotisícových částkách.
- Úhrada zálohy na pobyt učitelů není doložena bližší specifikací např. účel pobytu, počet osob, poskytnuté služby.
- Účetní doklady FKSP jsou sice řazeny číselnou řadou vzestupně, ale každý měsíc se znovu začíná číslovat od čísla 1 bez měsíčního odlišení, což značně ztěžuje orientaci v dokladech.
- Zásadní nedostatek byl zjištěn ve způsobu úhrad zahraničních zájezdů pro zaměstnance a jejich rodinné příslušníky. **Příspěvek z FKSP na tyto zájezdy nebyl poskytován formou nepeněžního plnění.** Z prostředků FKSP byla hrazena pouze zbytková část z celkové ceny zájezdu.
- Škola přijala od účastníků zálohy na zájezd v hotovosti do pokladny a jednorázově je vydala. Na výdajových pokladních dokladech v těchto případech chybí podpis příjemce. Jako příjemce je uvedeno číslo, patrně IČO, pořádající cestovní kanceláře.

Z uvedených poznatků lze konstatovat, že prostředky FKSP v roce 2000 nebyly čerpány efektivně.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

ČŠI konstatuje, že prostředky FKSP, NIV a mzdové prostředky nebyly čerpány efektivně. Účetnictví bylo vedeno neprůkazným způsobem.

ONIV byly čerpány v roce 2000 efektivně a v souladu se státním rozpočtem, problematičtější je však vybavenost školy učebnicemi a učebními pomůckami některých předmětů (např. cizí jazyky, občanská a rodinná výchova).

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina (dále jen ŠD)

Základní charakteristika ŠD

Ve třech odděleních ŠD bylo ke dni inspekce zapsáno celkem 75 žáků prvního až pátého ročníku. Zřizovatel stanovil obecnou vyhláškou za umístění žáka ve ŠD poplatek ve výši 50,- Kč měsíčně.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti ŠD

Ranní provoz ŠD rodiče nepožadují. Odpolední provoz je organizován do 15:00 ve třech odděleních, do 16:00 potom v jednom oddělení. Podle stanoveného rámcového celoročního plánu činnosti ŠD, který byl schválen ředitelkou školy, se střídají rovnoměrně odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Zvolené metody a formy se musí přizpůsobovat podmínkám ŠD. Dobrovolnost, přiměřenost a zájem žáků jsou upřednostňovány před přísně řízenými činnostmi. Žák si může vybrat skupinu - hudební, dramatickou, dovedných rukou, která mu je nejbližší. Protože škola zajišťuje společné stravování, vychovatelky se podílejí na dozoru, dohlížíjí na žáky při stolování.

Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti

Ve ŠD pracují celkem tři vychovatelky, z nich pouze jedna splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro tuto práci, druhá si dálkovým studiem vychovatelství doplňuje kvalifikaci.

Prostorové podmínky pro práci jsou pouze vyhovující, ŠD má k dispozici jen kmenové třídy. Děti nepřicházejí po obědě do čistých, vytřených a vyvětraných místností. Třídy jsou prostorné, vybavené hračkami, stavebnicemi a pracovním materiálem, ve všech jsou relaxační kouty, ale s koberci, které už vyžadují inovaci. Při provozu ŠD připravují učitelky kmenových tříd tabule, opravují sešity apod. Vybavení ŠD hračkami a materiály je na průměrné úrovni. ŠD také často využívá parku v okolí školy.

Systémové a organizační podmínky

Řídící kompetence vůči ŠD si ponechala ředitelka školy. Nejmenovala vedoucí vychovatelku. Ústní dohodou převzala určitou odpovědnost kvalifikovaná vychovatelka, která metodicky pomáhá svým kolegyním. Do systému vnitřní kontroly je ŠD začleněna. Jedna z vychovatelek je také členkou širšího vedení školy.

Ředitelka vydala Provozní organizační směrnici školní družiny a řád školní družiny, který oslovuje žáky. Oba dokumenty dávají dostatečný rámec pro bezproblémový provoz. Povinná dokumentace ŠD je vedena v požadovaném rozsahu a na předepsaných tiskopisech, má dobrou

kvalitu.

Hodnocení organizace, průběhu a podmínek výchovně-vzdělávací činnosti ŠD *Celkově je úroveň práce školní družiny hodnocena jako průměrná.*

Výchovné poradenství, integrování žáci

Ředitelka školy jmenovala výchovnou poradkyni nově ve školním roce 2001/2002. V její náplni práce je oblast evidence a péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování, dále profiorientace žáků, experimentální ověřování integrace žákyně s mentálním postižením. V celoročním plánu výchovné poradkyně jsou zpracovány pokyny k integraci žáků se specifickými vývojovými poruchami a k zajištění péče o tyto žáky.

V oblasti profesionální orientace žáků organizuje výchovná poradkyně schůzky s rodiči, spolupracuje s poradenským střediskem pro volbu povolání při úřadu práce, zájemcům umožňuje vypracování testů profesionální orientace, organizuje exkurze a setkání se žáky a pedagogy středních škol. Během letošního školního roku řešila čtyři případy z oblasti výchovného poradenství.

Ve škole je zpracován minimální preventivní protidrogový program, při pedagogické radě byli všichni učitelé seznámeni s metodickým pokynem MŠMT ČR čj. 28 275/2000-22 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení.

V letošním školním roce škola vykazuje celkem 46 integrovaných žáků se specifickou vývojovou poruchou učení. Ředitelka školy postupovala při vykazování zdravotně postižených dětí v souladu s platným *Metodickým pokynem MŠMT ČR k integraci dětí a žáků se zdravotním postižením do škol a školských zařízení čj. 16 138/98.*

Diagnostiku integrovaných žáků na základě vlastního odborného vyšetření vypracovali ve většině případů pracovníci Pedagogicko-psychologické poradny v Říčanech, v menší míře diagnostikovala postižení další odborná pracoviště v Praze. Odborný posudek uvádí druh a stupeň zdravotního postižení, stanoví dobu platnosti, určuje odborného pracovníka - konzultanta, obsahuje konkrétní doporučení pro další práci. Je plně v souladu s výše uvedeným pokynem.

V souladu s doporučením odborného pracoviště a s *Pokynem k zajištění péče o děti se specifickými vývojovými poruchami učení v základních školách čj. 23 472/92-21* vypracovala výchovná poradkyně, pověřená péčí o integrované žáky ve škole, spolu s třídními učiteli (na prvním stupni) a ve spolupráci s učiteli jazyků (na druhém stupni) individuální vzdělávací plány. Jsou zde uplatněny obecné zásady péče o integrovaného žáka, konkretizován obsah učiva, uváděny metody práce a použití speciálních pomůcek. Plány jsou průběžně hodnoceny především učitelkou, která garantuje ve škole péči o integrované žáky, na hodnocení se v menší míře podílejí i ostatní učitelé. Se školou úzce spolupracuje školní psycholog Pedagogicko-psychologické poradny v Říčanech, speciální pedagog SPC v Brandýse nad Labem-Staré Boleslavi. Rodiče žáků jsou s těmito plány prokazatelně seznamováni.

Systém péče o integrované žáky je zajišťován formou individuálního přístupu v běžných hodinách všemi vyučujícími na prvním i druhém stupni. Při inspekční činnosti však nebylo v běžných hodinách zaznamenáno používání kompenzačních pomůcek, nebyly používány speciální výukové metody, mnozí učitelé při klasifikaci jazyků vycházeli především z prostého počtu chyb a nikoliv z jevů, které žák zvládl. U 32 žáků převážně prvního stupně byla integrace realizována individuálními nápravami v době hodin českého jazyka pověřenou učitelkou s týdenní dotací jedenácti hodin. V těchto hodinách žáci využívali speciální pomůcky i postupy, učitelka má dostatečný fond pomůcek, úroveň práce se žáky během inspekční činnosti byla vynikající.

Do inspekční činnosti byla zařazena kontrola žákovských knížek integrovaných žáků, sledovány způsoby jejich klasifikace a hodnocení. Nebylo zaznamenáno viditelné zohlednění jak ve způsobu zjišťování úrovně vědomostí a dovedností žáků, tak v samotném hodnocení. Škola v širším měřítku neužívá možnosti klasifikace žáků pomocí širšího slovního hodnocení, rodiče o tento způsob hodnocení podle sdělení ředitelky školy i výchovné poradkyně neprojevují zájem. Z inspekčních zjištění vyplývá, že pokud jsou žáci prvního stupně hodnoceni pomocí širšího slovního hodnocení, nemají tato potřebnou vypovídací hodnotu.

Ve školním roce 2000/2001 byla zdravotně postižená žákyně umožněna integrace tím, že škola byla zařazena podle instrukce MŠMT ČR do *Experimentálního ověřování integrace žáka s mentálním postižením* (MŠMT čj. 21 199/2000-24). Žákyně je vyučována podle *vzdělávacího programu pomocné školy schváleného MŠMT ČR pod čj. 24 035/97-22 ze dne 1. 9. 1997*, má po dohodě s pracovníky SPC zpracován individuální vzdělávací plán. V loňském školním roce absolvovala přípravný stupeň pomocné školy, v letošním školním roce je vzdělávána v nižším stupni pomocné školy s týdenní dotací osmi hodin naukových předmětů individuálně s učitelkou a čtyři hodiny výchovných předmětů v kolektivu žáků školní družiny. Učitelka využívá nových poznatků speciální pedagogiky, navštěvuje semináře, ve výuce užívá speciálních postupů, usiluje o širokou sociální integraci dítěte a o jeho optimální rozvoj. Úroveň individuální práce v experimentálním ověřování byla zcela mimořádná.

Celkově je kvalita péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení, které škola integruje do běžných tříd hodnocena průměrně.

Školní jídelna (dále jen ŠJ)

Charakteristika ŠJ

Školní jídelna je součástí základní školy. Počet denně vařených jídel podle Výkazu 17-01 o společném stravování dětí a mládeže podle stavu k 15. říjnu 2001 odpovídá kapacitě zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školních zařízení. Přípravuje oběd pro žáky a zaměstnance základní školy a důchodce bez zisku. Hospodářskou činnost jídelna v současné době nemá.

Hodnocení podmínek a organizace stravování

Kuchyně a jídelna jsou umístěny v přízemí staré budovy základní školy. Prostorové podmínky kuchyně jsou vzhledem ke starší objektu relativně dobré. Vybavení kuchyně se postupně modernizuje. Jídelna má kapacitu 80 míst, kde se ve třech přestávkách žáci školy plynule vystřídají. Jídelna je světlá a prostorná. Na nástěnce jsou vyvěšeny informace pro strážníky a rozvrh dozorů. Provozní a sanitační řád vykazuje odpovídající náležitosti.

Hodnocení finančních, výživových a spotřebních ukazatelů

- a) Zvýšením ceny oběda od září letošního školního roku došlo ke zlepšení plnění výživových ukazatelů. Na základě vyhodnocení spotřebního koše a finančních normativů bylo zjištěno dodržování zásad správné výživy.
- b) Dodržování technologického postupu a uvádění pokrmů do oběhu bylo v průběhu přípravy sledováno. Normování masa a potravin podle výdeje odpovídá věkovým kategoriím strážníků. Teplota stravy byla odpovídající po celou dobu výdeje.
- c) Finanční normy na potraviny jsou v souladu s vyhláškou o školním stravování. Jídelna nevykazuje úspory ani nehospodárnost s finančními prostředky strážníků.

Hodnocení hygieny stravovacích služeb

Pracovnice školní jídelny mají platný zdravotní průkaz, nosí vhodné oblečení a obutí. Uložení oděvů není vzhledem k malým přilehlým prostorům vhodně vyřešeno. Šatní skříň a sprcha

jsou ve sklepě a v chladném počasí nejsou využívány. Do sklepa je nesnadný přístup po úzkém schodišti. Osobní oděvy a osobní ochranné pomůcky jsou volně vedle sebe na věšáku před vstupem do kuchyně a v malé přilehlé místnosti, kde je mrazák, bojler a umyvadlo. Při přípravě stravy a oběhu potravin nedochází v uvedené jídelně k porušování zásad provozní hygieny. Sklady potravin a brambor jsou ve sklepě, kam se dopravují výtahem. Zásoby potravin jsou přiměřené a správně uloženy, je zajištěno větrání. Sklad nemá teploměr. Při namátkové kontrole data použitelnosti potravin byla zjištěna prošlá lhůta u hrubé mouky.

Pracovnice školní jídelny pracují ve starší kuchyni, která se postupně modernizuje. Do jídelničky jsou zařazována spíše tradiční jídla, která vyhovují chuti strávníků. Od září nového školního roku jsou patrné změny ve větší nabídce ovoce, zeleniny a ryb. Nevyhovující je zázemí pracovnic školní jídelny. Vedoucí jídelny projevila během jednání nízké právní vědomí.

Práce ve školní jídelně je hodnocena jako průměrná.

Vyhodnocení dotazníků pro rodiče

V rámci komplexní inspekce byly dne 11. listopadu 2001 rozdaný žákům dotazníky pro rodiče. Ze sta rozdaných dotazníků bylo odevzdáno a vyhodnoceno třicet pět.

Na otázku číslo 1: *Jak Vám vyhovuje nabídka volitelných a nepovinných předmětů a zájmových činností*, cca 50 % rodičů odpovědělo, že je zcela či spíše spokojeno, 15 % ani spokojeno ani nespokojeno, nespokojeno či nemůže posoudit 35 %.

Na otázku číslo 2: *Jak Vám vyhovuje vybavenost školy (prostory, učebnice, pomůcky)*, odpovědělo 40 % rodičů kladně, 25 % neutrálně a 35 % je nespokojeno.

Na otázku číslo 3: *Vytváří škola podle Vašeho názoru prostor pro rozvoj Vašeho dítěte*, odpovědělo 42 % respondentů kladně, 12 % neutrálně a 46 % záporně.

Na otázku číslo 4: *Jak hodnotíte informovanost o školních výsledcích Vašeho dítěte*, odpovědělo kladně 68 % rodičů, záporně 32 %.

Rodiče připomínkovali organizaci třídních schůzek a hledání učitelů.

Na otázku číslo 5: *Jsou akceptovány Vaše připomínky k činnosti školy*, rodiče většinou neodpověděli, či uvedli, že zatím žádné neměli, cca 20 % odpovědělo, že jejich připomínky nebyly vyřízeny.

Na otázku číslo 6: *Za co byste chtěli školu pochválit*, 40 % rodičů nejčastěji odpovídalo:

- za sportovní a kulturní aktivity školy a zájmové kroužky
- malý počet žáků ve třídě
- vyjadřovali spokojenost s paní učitelkou

Na otázku číslo 7: *Co by se mělo ve škole zlepšit*, rodiče nejčastěji odpovídali:

- zastaralé a ošklivé učebnice (cca 20 %)
- nepěkné sociální zázemí a jeho úklid (cca 20 %)
- vybavenost učeben
- kvalita výuky
- dostupnost počítačové učebny

Na otázku číslo 8: *Na co by se podle Vašeho názoru měla inspekce ve škole zaměřit*, rodiče nejčastěji odpovídali:

- důvod odchodu žáků z této školy, obavy, zda znalosti žáků odpovídají osnovám
- nekázeň ve třídách
- finanční hospodaření školy

V dalších sděleních se často vyskytovala otázka personálního zabezpečení výchovně-vzdělávacího procesu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zpráva o činnosti školy za rok 2000/2001.
- Třídní knihy školního roku 2000/2001 a 2001/2001. Třídní knihy VI. A, B škol. r. 1998/99, VII. A, B 1999/00. Třídní výkazy, katalogové listy. Kniha úrazů.
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení. Zřizovací listina. Zápisy z pedagogických rad, zápisy z porad vedení, zápisy z pracovních porad a ze schůzek týmů.
- Hospitační záznamy školních inspektorů. Inspekční podkladová dokumentace.
- Interní materiály ředitelky školy (pokyn k vyplňování třídního výkazu a katalogových listů ze dne 1. listopadu 1999, k vyplňování třídních knih ze dne 1. listopadu 1999, kontrolní a hodnotící systém ze dne 14. září 1998).
- Tematické plány vyučujících (vzhledem k sledovaným předmětům).
- Žákovské knížky, náhodný výběr žakovských sešitů a písemných prací.
- Dokumentace školní družiny.
- Kontrolní zpráva SIBP ze dne 10. ledna 2001.
- Zápis z následné kontrolně metodické činnosti na úseku plnění ochrany, bezpečnosti a obrany na Základní škole v Líbeznicích, Měšická 322 dne 16. 9. 1999 (ŠÚ Praha - východ čj. 4706/99).
- Protokol o výkonu dozoru (Inspektorát bezpečnosti práce pro Středočeský kraj čj. 28/3800/4.52/2000/15.2).
- Výsledky vyhodnocení projektu KALIBRO (IX. třída - ze dne 8. března 2001, V. třída - z roku 1997).
- Rozhodnutí ředitelky školy (bez čj.) o uvolnění žáka VIII. B (číslo v třídním výkazu 2) z výuky tělesné výchovy a pracovní a technické výchovy.
- Závěry z kontrolní činnosti ředitelky školy a její zástupkyně ze dne 18. června 2001.
- Závěry z kontrolní činnosti za období září - březen ze dne 5. března 2001.
- Plán hospitací ředitelky a její zástupkyně 2000/2001 ze dne 6. října 2000.
- Přehled o hospitacích provedených ředitelkou školy a zástupkyní ředitelky ze dne 14. června 2000.
- Analýza písemných prací - šk. rok 2000/2001 ze dne 5. června 2001.
- Interní materiály výchovné poradkyně. Individuální vzdělávací plány.
- Seznam integrovaných žáků - školní rok 2001/2002.
- Koncepce školy. Koncepční záměry a úkoly v období 1995/2000.
- Hodnocení koncepčních záměrů a úkolů v letech 1995 – 2000.
- Řád školy – školní desatero, rodičovské desatero, pravidla pro pedagogický sbor, zásady práce třídních učitelů, povinnosti učitelů, povinnosti žáků, všeobecný režim dne, organizace dozorů. Řády odborných pracoven.
- Stanovy žakovské královské rady.
- Projekty – *Informační centrum školy, Zdravý životní styl, Týden pro zdraví.*

- Organizační a informační řád. Protokoly komisionálních zkoušek
- Rozvrh hodin. Organizace vyučovacího dne – délka hodin a přestávek
- Výjimka z organizace vyučování – prodloužení platnosti čj. 24 026/2000-22.
- Výkaz V 17-01 o společném stravování dětí a mládeže podle stavu k 15. říjnu 2001 ze dne 15. října 2001. Provozní řád školní jídelny ze dne 28. srpna 2001. Sanitační řád ze dne 5. září 2000.
- Interní směrnice pro školní stravování ze dne 7. února 2000. Rozvrh dozorů v jídelně ze dne 11. září 2001. Přihláška ke stravování, informace pro strážníky a rodiče.
- Jídelní lístky za duben, květen, září a prosinec 2000, leden, březen, říjen 2001.
- Spotřební koš září, říjen 2001.
- Aktuální skladové karty hrubé a hladké mouky, hovězího a vepřového masa, kostí, pepře, brambor, cukru, výrobků Knorr.
- Výdejky potravin č. 78 ze dne 3. května 2000, č. 103 ze dne 9. června 2000, č. 149 ze dne 18. října 2000, č. 128 ze dne 21. září 2001 a č. 163 ze dne 14. listopadu 2001.
- Zásady pro tvorbu, používání a hospodaření s prostředky FKSP z 8. 1. 1996.
- Kolektivní smlouva na rok 1999 ze 4. 1. 1999, prodloužená do roku 2001.
- Rozpočet FKSP pro kalendářní rok 2000, vydaný dne 26. 1. 2000.
- Vyúčtování FKSP za rok 2000 ze dne 10. 1. 2001.
- Zápis z pracovní rady konané dne 6. 3. 2000.
- Směrnice č. 4/93 o oběhu účetních dokladů, vydaná dne 1. 1. 1993.
- Faktura č. 20025 - TRIANGL TRAVEL, č. dokl. PC 593/2000.
- Faktura č. 232000 - Rodinný penzion Vlčkovice, č. dokl. PC 395/2000.
- VPD č.1 z 15. 5. 2000 PC 781/2000 - vklad na zájezd 20.000,- Kč.
- VPD bez čísla - PC 1013/2000 - ze 13. 6. 2000 - vklad na zájezd 104.980,- Kč.
- Rozvaha rozpočtových a příspěvkových organizací sestavená k 31. 12. 1998 ze dne 2. 2. 1999.
- Výkaz zisku a ztráty sestavený k 31. 12. 1999 ze dne 1. 2. 2000.
- Rozvaha rozpočtových a příspěvkových organizací sestavená k 31. 12. 1999 ze dne 7. 2. 2000.
- Výkaz zisku a ztráty sestavený k 31. 12. 2000 ze dne 6. 2. 2001.
- Rozvaha rozpočtových a příspěvkových organizací sestavená k 31. 12. 2000 ze dne 6. 2. 2001.
- Mzdový list ředitelky školy za r. 1999. Mzdový list ředitelky školy za r. 2000.
- Personální dokumentace zaměstnanců školy.
- Interní směrnice o provádění hospodářské činnosti ze dne 22. 8. 1998.
- Výkaz zisku a ztráty sestavený k 31. 12. 1998 ze dne 2. 2. 1999.
- Čtvrtletní výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství za rok 2000.
- Živnostenské listy vydané OÚ Odolena Voda čj. 90925/92, čj. 90924/92, čj. 90923/92.
- Účtový rozvrh na rok 2000.
- Vyúčtování příspěvku poskytnutého ze státního rozpočtu v roce 2000.

- Rozpočet na rok 2000 po úpravě k 1. 11. 2000.
- Ke zřizovací listině (identifikační číslo 875911, bez uvedení data a jednacího čísla, pod nímž byla listina vydána) byly předloženy následující podklady:
 - popis nemovitého i movitého majetku náležejícího k ZŠ Líbeznice,
 - výpis z evidence nemovitostí, zakázka č. 1302/92 ze dne 18. 2. 1992,
 - snímek pozemkové mapy, zakázka č.1302/92 ze dne 3. 2. 1992.
- Dohoda o spolupráci při zajišťování údržby objektu uzavřená mezi obcí Líbeznice a ZŠ v Líbeznících ze dne 28. 2. 1992.
- dodatek ke zřizovací listině čj. 18/92 ze 30. 11. 1992, v němž byla na základě rozhodnutí obecního zastupitelstva ZŠ Líbeznice změněna na organizaci příspěvkovou s platností od 1. ledna 1993.
- Dohoda o majetku a hospodaření Základní školy v Líbeznících, uzavřená mezi obcí Líbeznice (zastoupenou starostou obce) a základní školou Líbeznice (zastoupenou ředitelkou školy) vydaná dne 3. 1. 1993 s účinností od 1. 1. 1993 (souhlas zřizovatele s provozováním hospodářské činnosti, souhlas zřizovatele s možností pronájmu prostor školy za úplatu).
- dodatek ke zřizovací listině, čj. 0240/96 ze dne 9. 9. 1996, vydaný starostou obce Líbeznice, na jehož základě se stává součástí základní školy školní jídelna (s platností od 1. 1. 1997).
- dodatek ke zřizovací listině, čj. 220/98 ze 6. 3. 1998, vydaný starostou obce Líbeznice, podle něhož se stávají součástí Základní školy Líbeznice od 1. 7. 1998 tři speciální třídy.
- dodatek ke zřizovací listině, vydaný dne 4. 9. 1998 starostou obce Líbeznice, na jehož základě může školní jídelna v případě zájmu zajišťovat stravování zaměstnanců obce a důchodců.

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání v českém jazyce, matematice, v cizích jazycích a estetické a hudební výchově byla hodnocena jako pouze vyhovující. Úroveň výuky dějepisu, zeměpisu (poznávání společnosti), vlastivědy a celkově výuky v speciálních třídách byla hodnocena jako průměrná. Průběh a kvalita vzdělávání tělesné výchovy a občanské a rodinné výchovy byly hodnoceny jako velmi dobré. V sledovaných předmětech bylo negativně hodnoceno především plánování, dále nadbytek zprostředkující přímé výuky učitelem, absence činnostního pojetí výuky a nedostatky v komunikaci. Ve výuce tělesné, rodinné a občanské výchovy a v menší části ostatních sledovaných hodin bylo zaznamenáno kvalitní vyučování. Celkově byl průběh sledovaného výchovně- vzdělávacího procesu zhodnocen stupněm pouze vyhovující.

Ve sledovaných oblastech plánování, a vedení a motivování pracovníků byly podmínky výuky hodnoceny jako pouze vyhovující, organizování a kontrolní mechanismy jako průměrné. Celkově byly systémové a organizační podmínky výchovně-vzdělávacího procesu hodnoceny stupněm pouze vyhovující.

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům byly čerpány:

- *FKSP, NIV a mzdové prostředky neefektivně,*
- *ONIV efektivně a v souladu se státním rozpočtem.*

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Grušová
Členové týmu	PaedDr. Věra Kolmerová
	Mgr. Miroslav Hanzelka
	Mgr. Karel Kumstýř
	PaedDr. Jarmila Tóthová
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Jana Strnadová, Svatava Peharová, Iva Nestávalová	

V Kolíně dne 5. prosince 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. prosince 2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

PaedDr. Věra Domesová

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad, odbor školství, mládeže a sportu, Zborovská 11, Praha 5 - Smíchov	2. ledna 2002	031 352/02
Zřizovatel Obec Líbeznice	2. ledna 2002	031 353/02

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
31. prosince 2001	031 351/01	Připomínky byly podány.